

Magazin

SEAD ALIĆ

SESTRINSKI KOMPLEKS

PROF. DR. SC. SEAD ALIĆ

Hrvatski filozof i književnik,
predavač na Sveučilištu
Sjever u Varaždinu

Dvije jednojajčane blizanke, Kriza i Reforma, odlučile su početkom dvadeset i prvog stoljeća uništiti svoju precijenjenu braću Blizance koji su živjeli u bogatoj obitelji Svjetskog trgovinskog centra u New Yorku. Nije im bilo teško jer su bile nevidljive i sveprisutne. Analitičari će kasnije u njihovu činu razotkriti sestrinski kompleks uvjetovan nezaluzenom dominacijom njihove muške braće - naglašava prof. dr. sc. **Sead Alić**, hrvatski filozof i književnik, predavač na Sveučilištu Sjever u Varaždinu, te u nastavku svoga komentara za ovojedni Magazin piše:

- Za njih dvije svi su znali, ali nikada nitko nije znao u kojem će se trenutku i na kojem mjestu pojaviti, odnosno što će učiniti. Kriza i Reforma mijenjale su izgled, načine rada, suradnike, sljedbenike i egzekutore. Ono što je kontroliranom eksplozijom i pravilnim urušavanjem Blizanaca isplivalo na površinu, bilo je razrješenje neraščišćenih odnosa unutar "sretne" trgovačke obitelji. Još jednom je srušen još jedan svijet, da bi se na njegovim temeljima izgradio svijet istih načela i iste dramaturgije. Kriza i Reforma radile su zajedno, onako kako su zajedno i došle na svijet. Zato se ne može reći da bi uvijek pojavljivanje Krize prouzročavalo i pojavljivanje Reforme. Naime, svaki novi hir Reforme izazvao je i novu Krizu. Utjecale su jedna na drugu do te mjere da je zazivanje jedne istovremeno značilo i zazivanje druge. Poput dvolikog boga Janusa pojavljivale bi se u jednom od svoja dva jednakovrijedna lika. Paradoks sestrinskog kompleksa najbolje se može shvatiti ako se razumije da su i Kriza i Reforma uvijek operira-

le u svijetu ekonomije, posjedovanja, trgovine, vlasništva, a da je temelj njihova problema bio - duhovne naravi. I Kriza i Reforma pokušavale su, naime, mijenjati stvari u materijalnom svijetu, ali su njihove neuroze bile psihološkog karaktera - proizvedene su bijegom od sučeljavanja s psihološkim i duhovnim dimenzijama svijeta, odnosno bijegom i manipuliranjem svih onih s kojima su se one družile.

Najjednostavnije, ali i pojednostavljeno, rečeno: Kriza i Reforma tražile su načine da se obogate i da bogatstvom zasjele jedna drugu. To je nužno rezultiralo nemirom i neurozama iz kojih nije moglo nastati ništa dobro. Sestre su, dakle, težile materijalnom bogatstvu, pa su i njihove metode bile materijalnog, trgovačkog karaktera. Otuda (osim njihovog uzajamnog natjecanja) i njihov osjećaj ljubomore prema blizancima Svjetskog trgovačkog centra: Braća Blizanci na izgled su dominirala svijetom, a zapravo su glavnu ulogu u stalnoj mijeni i u cjelokupnom ekonomskom poslovanju svijeta imale zapravo one - sestre Kriza i Reforma.

Kroz povijest sestre su se oslanjale na proizvodnju nestašica i nudačenja rješenja u trgovini začinicima, svilom, čajem, ljudima, pamukom, naftom, zlatom... Svako je doba imalo svoje zlato. Svako je zlato bilo tu da se njime poigraju i Kriza i Reforma.

U doba suvremenih masmedija sestre su zadobile gotovo kulturni status. Vremena pamu-

ka i nafte, u kojima je utemeljeno dominiranje američkog sna, nastavljena su masmedijskom dramaturgijom koja je Krizu i Reformu ustoličila kao sveta bića nužne mijene političkih sistema i orijentacija. Sve se mijenjalo, samo su njih dvije bile vječne.

Slika je to koja oslikava kontekst. Tko god je prikupio nešto godina i iskustva, sigurno će posvjedočiti da nije bilo razdoblja bez razornog utjecaja ovog sestrinskog kompleksa. Kriza i Reforma su dva mitska lika koja su uvijek tu i na koje će se politički svećenici uvijek rado pozivati. Svaka nova politička garnitura evidentirat će razornost postojeće krize i zazvati Reformu. Svaka politička garnitura nakon nove političke garniture govorit će o razornom djelovanju Reforme kojom se Kriza nije uspjela nadjačati. To je, naravno, značilo zazivanje Reforme u nekom novom ruhu.

Sestrinski kompleks duboko je usađen u podsvijest suvremenog zapadnog, a sve više i suvremenog čovjeka Istoka. Naše kratke živote trošimo da bismo nahranili iskompleksirane sestre i udovoljili njihovu bogu Tanatosu. Postali smo trgovci, a da toga nismo ni svjesni. Trgovci željni smrti u kojoj ćemo se osloboditi prljavog posla trgovanja. Uživamo isključivo posjedujući stvari za koje mislimo da drugačija nešto znače. Volimo izgovarati riječi za koje više ne znamo što znače (ljubav, moral, sloboda, neovisnost, ljepota, Bog...). Sve ćemo kvantificirati jer su nas naučili da je jedini ozbiljan svijet onaj u kojemu je sve precizno izmjereno, ponovljivo i što može biti primjenivo u svim sličnim situacijama.

Naša je psiha pobjegla u trgovačke odnose svijeta kvantificiranja i trgovačkog nadmetanja. Konačna konzekvenca ovakvog pristupa je rat i on se sve češće pojavljuje u najrazličitijim oblicima na svim meridijanima.

Kad se tako duboko zagrebe u kolektivnu podsvijest čovjeka (posebno nakon simboličnog rušenja Blizanaca), onda postaje jasno da smo zarobljenici mitskih sestrinskih snaga ljubomore i da iz tog matrixa želje za posjedovanjem izlaza nema. Liječimo simptome, a cijela se povijest trese od groznice utjecaja ljubomornih sestara.

Gdje je izlaz - pitat će nestrpljivi čitatelji.

U promjeni dimenzije postojanja, reći će oni koji će doći. ■

